

Metamorfozele leului

Strămoșul leului nostru național – care a împlinit 145 de ani – este... olandez. Azi suntem îndrăgostiți de dolar sau de euro. Pe la mijlocul secolului al XVII-lea, talerul olandez (alături) a fost atât de popular în spațiul balcanic, încât, pentru români, bulgari sau albanezi, s-a confundat cu însăși noțiunea de monedă. Townerthalerul avea un leu ridicat în două labe pe revers. Chiar și după ce a ieșit din circulație, pe la 1750, leul de argint intrase atât de bine în conștiința publică, încât românii au continuat să calculeze prețurile în acești lei fictivi până în 1867, când aveau să fie emise primele monede naționale, bătute însă de monetării englezești. . —Cătălin Gruia

Date-cheie din istoria leului românesc

1860: Românel, apoi romanatul – moneda națională dorită de domnitorul Alexandru Ioan Cuza – rămâne în stadiul de proiect, neagreat de otomani.

1867: Carol I semnează actul de naștere al leului românesc – „Legea pentru înființarea unui sistem monetar și pentru fabricarea monedei naționale”.

1870: Prima monedă de 1 leu bătută în România.

1880: la ființă Banca Națională a României, cu o treime din capital subscris de statul român, restul de investitori particulari.

1915 – prima bancnotă de 1 leu

1916-1917: Suspendarea convertibilității bancnotelor; țara – sufocată de cheltuielile de război; emisiuni BNR fără acoperire; megainflație.

1917-1918: Leul și Bucureștiul cad în mâinile nemților. BGR, o bancă cu capital german, emite lei germani, cu care Wehrmachtul își plătește aprovizionarea. Ministerul de Finanțe, refugiat la Iași, emite cea mai mică bancnotă din lume. Hârtia de 10 bani, cu efigia Regelui Ferdinand, e cât un timbru: 2,7 x 3,8 cm.

1917 – leul de ocupație germană

1919: Tipărim bani pe bandă rulantă. Leul se prăbușește. În 1922, o pâine ajunge de 22 de ori mai scumpă decât la începutul războiului.

1920-1921: Coroana austro-ungară, rublele Romanov și Lwow, lei BGR care circulă pe teritoriul României – sunt retrași din circulație.

1929: Bancnotele BNR redevin convertibile în aur.

1929-1933: Marea criză economică. Ani negri pentru leu. Valuri de reduceri salariale: 10-23% în 1930, 15% în 1932, 10% în 1933.

1940-1945: Penurie de alimente. Escaladarea prețurilor. Salariul mediu al unui funcționar public (350.000 de lei) valorea-ză cât 50 de litri de lapte.

1944: Armata Roșie tipărește lei sovietici pentru a-și asigura aprovizionarea pe perioada trecerii prin România.

1944 – leul de ocupație sovietic

1947 – primul leu de la stabilizare

1947: Bancnota cu cea mai mare valoare scriptică din istoria BNR: cinci milioane de lei; marea stabilizare comunistă: BNR introduce leul nou, ce valorează 20.000 de lei vechi. Agricultorii pot preschimba maximum 5 milioane de lei vechi, salariații sau pensionarii: 3 milioane. Din cele 48,5 miliarde de lei vechi în circulație au fost schimbați cam jumătate.

1949 – primul leu leu comunist

1949: Primul leu comunist.

1952: O nouă lege monetară; noul leu proletar celebrează pe verso triumful industrializării și mecanizarea agriculturii; pe față etalează revoluționari ca Tudor

Vladimirescu (25 de lei) sau Nicolae Bălcescu (100 de lei). Raportul de bază pentru recalculare e de 20 de lei vechi pentru 1 leu nou.

1955-1963: Crește substanțial producția industrială și agricolă. Scad prețurile la bunurile de consum (între 4% și 25%) datorită abundenței mărfurilor din magazine și piețe.

1974-1975: Majorări salariale, eșalonate pe ramuri și activități economice.

1952 – prima bancnotă comunista

1979-1980: Comuniștii investesc în industrie, ignorând producția bunurilor de consum.

Anii '80: Se generalizează în România o „cultură a penuriei”.

1991: BNR lansează prima emisiune postcomunistă de bancnote, dedicată lui Brâncuși. În anii următori, pe noile bancnote sunt figurate personalități ale culturii române: de la Eminescu (1.000 de lei în 1991, 1993, 1998; 500 de lei în 2005), la I. L. Caragiale (1.000.000 de lei în 2003, 100 de lei în 2005).

1999: România e prima țară din Europa care folosește bani din plastic.

2005: Denominarea leului.

2012: Leul împlinește 145 de ani.